No. 172 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Zondag en Maandag 21 en 22 Julij

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, gelasten de Gelanden aan de beide oevers van de Rivier DE MARK, boven dezelve Stad, tot aan de limiet van GINNEKEN; een ieder voor zooveel hem aangaat, om, uiterlijk voor den 27 Julij 1839, al het Riet, de Liezen, Biezen, Ruigten, Kruiden en Vuilnis, voor zoo verre hunne landen, waterloopen en slooten strekken, ter halver breedte der Rivier, te amoveren en te zuiveren; om het alzoo geämoveerde niet in de Rivier te doen verblijven of drijven, maar al hetzelve daaruit te halen en te brengen op den kant van hunne landerijen, zoodanig, dat het uitgehaalde niet weder in de Rivier kunne vallen; en om voort hetzelve onverwijld van de kanten weg te voeren; zullende het gebrekkig gevondene, ten koste van den nalatigen, worden aanbesteed, om geämoveerd, gezuiverd, uitgehaald en opgemaakt te worden.

Wijders, om, voor zoo verre hunne landerijen, waterloopen en slooten strekken, alle hoofden, palen, boomen, poten, stronken, wortels, kribben, duikeldammen, zoden, steenen en andere beletselen, in de voorschreve Rivier, of langs de beide oevers aangebragt, geplant, gemaakt, gezet, geworpen of gevonden wordende, almede uiterlijk vóór den 27. Julij aanstaande, uit te roeijen en uit den weg te ruimen; alzoo bij nalatigheid, het gebrekkig bevondene, eveneens ten koste van den nalatigen, zal worden besteed, om opgeruimd of gerooid te worden.

Zullende die genen, die bij het begaan der Rivierschouw bevonden worden aan het in deze voorgeschrevene niet of, slechts gedeeltelijk te hebben voldaan, voor iedere overtreding of nalatigheid, vervallen in eene boete van Zes Gulden, en daarenboven door hun verzuim of onwilligheid te weeg gebragte kosten worden verhaald, ingevolge de bepalingen, vervat in Art. 18 van het Reglement en Ordonnancie op het ruimen, vegen en schoonmaken der beken, binnenwateringen en verdere waterloopen in de Baronnie van BREDA, den 8. September 1779, gearresteerd.

Wordende de belanghebbenden verder gewaarschuwd, dat de Schouwvoering over voors. gedeelte der Rivier, zal plaats hebben den 30. Julij aanstaande.

En ten einde een ieder wien zulks aangaat, zich dien overeenkomstig kunne gedragen, zal deze binnen de Stad BREDA, worden geplubliceerd en geaffigeerd, en een genoegzaam aantal exemplaren aan de Heeren Burgemeesteren der aan gezegde gedeelte der Rivier DE MARK belendende Gemeenten, worden toegezonden, met uitnoodiging, om deze Publicatie in hunne respectieve Gemeenten te doen afkondigen en aanplakken, met bijvoeging der Waarschuwing, om zich dien overeenkomstig te gedragen.

BREDA, den 16. Julij 1839.

DE BOY, vt.

Ter Ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad;

H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Julij.

De kamer van afgevaardigden gaat steeds voort met de discussie van het budget, hetwelk, bij den spoed die daarmede wordt gemaakt, weldra zal afgehandeld zijn. Gisteren is nog het oorlogsbudget ten einde gebragt en daarop met de begrooting van marine een aanvang gemaakt.

De pairs hebben gisteren met 81 tegen 17 stemmen hunne goedkeuring gegeven aan het met Haïti gesloten traktaat.

— Men zegt dat de door den minister van koophandel aangekondigde ordonnantie tot ontlasting van de suiker thans, nu de kamer bij haar adjournement heeft willen volharden, de oorzaak van eene levendige discussie in den raad is geworden. De voormelde aankondiging is, zegt men, vrij algemeen afgekeurd, omdat men daardoor de kamer als 't ware scheen te willen noodzaken om op haar eerst besluit van adjournement terug te komen, en aan deze reden zou men het nu voornamelijk moeten wijten, dat de kamer bij haar eerst besluit volhard heeft. Naardien nu onder de ministers, gelijk uit de stemming over het adjournement zou gebleken zijn, voorstanders van de binnenlandsche suiker gevonden worden, is men nu verdeeld over de vraag, wat te doen.

Verscheidene gedeputeerden zijn reeds van Parijs afgereisd zonder de sluiting der zitting af te wachten. Onder de klagten nopens het verrigte door de kamer, behoort ook vooral, dat zij zich nagenoeg in het geheel niet heeft bezig gehouden met het onderzoek der aan haar gerigte petitien.

— Men zegt dat de heer *Merilhou* ook belast is met het rapport in de zaak der tweede klasse van beschuldigden wegens den aanslag van 12 mei. Deze klasse bestaat uit een veertigtal personen en het rapport zou in de eerste dagen van Augustus worden uitgebragt. Nog 227 personen blijven dan nog ter zake van gezegde onlusten in arrest; maar men denkt dat deze voor de gewone regtbanken zullen te regt staan.

De tien door het hof der pairs tot detentie en gevangenis veroordeelden zijn in den avond van den 15den te Doullens aangekomen.

— Een gerucht wil thans, dat de doop van den graaf *van Parijs* zonder openbare plegtigheid, door den geestelijke van het hof zal geschieden. Intusschen ziet men met verlangen het programma der julij-feesten te gemoet. Men spreekt van eene groote wapenschouwing op den 29sten.

— De turksche gezant *Reschid*-pacha is sedert gisteren te Parijs teruggekomen.

— Een buitengewoon koerier door onzen gezant te Weenen afgezonden, is in den afgeloopen nacht op het ministerie van de buitenlandsche zaken aangekomen, de tijding overbrengende van den dood des sultans, en voorts eenige nadere berigten omtrent de gezindheid der leden van den Divan, van zeer vredelievenden aard. Des sultans dood zou in deze berigten aan waterzuchtigheid worden toegeschreven.

— Het dagblad *le Sud* van Marseille deelt berigten mede uit Alexandrie van den 26sten junij. Daarin wordt de aankomst te Alexandrie gemeld van een koerier van *Ibrahim*-pacha, die den 18den het Egyptisch legerkamp verlaten had. *Ibrahim* kondigde in de depeches door den gezegden koerier overgebragt, den onderkoning zijn voornemen aan, om den 20sten tegen het turksche leger op te trekken en hetzelve den 21sten slag te leveren. Hij had 120 stukken geschut bij zich. De koeriers die *Ibrahim* afzond werden door eene eskorte van omtrent 1000 man begeleid, uithoofde dat de gemeenschap in Syrie op onderscheidene punten door de opgestane bevolking afgebroken was.

De fransche agent, de heer *Caillé*, was eerst den 20sten van Alexandrie naar Syrie vertrokken en kon dus onmogelijk voor den 24sten bij *Ibrahim* aankomen.

Het Egijptisch eskader laveerde nog steeds voor de haven van Alexandrie.

— De *Sémaphore* van Marseille behelst berigten uit Beyrut van den 16den junij. In dezelve wordt gemeld, dat de turksche zendelingen de omgelegen dorpen afliepen om de bevolking tegen de Egyptenaren in opstand te brengen, hetgeen hier en daar niet zonder gevolg gebleven was. Een groot getal christenen joodsche handelaars kwam van Damaskus te Beyrut veiligheid zoeken, bevreesd voor de wraak van de Turken indien *Ibrahim* de nederlaag leed. In de laatste berigten uit Aleppo ontvangen, werd vermeld, dat een groot deel van het munitie-park van *Hafiz*-pacha, in den nacht van den 4den op den 5den, was in de lucht gesprongen. Het getal de[illegible] kaissons werd op 5000 begroot, terwijl dit ongel[illegible] honderdtal soldaten en even zooveel paarden het [illegible] en nog 1000 andere manschappen zouden gekwe[illegible] zijn. De schok was te Aleppo zoo sterk gevoeld, dat [illegible] eene aardbeving had geloofd. (Daar dit ongeluk i[illegible] nacht van den 4den op den 5den zou gebeurd zijn, en de bekende depeches van *Ibrahim*-pacha aan zijn vader van eenige dagen later dagteekenen, zonder dat daarbij van dit groot ongeluk door de Turken geleden eenige melding wordt gemaakt, zoo mag men dit berigt, vooral bij de tegenstrijdigheid en overdrijving der geruchten te Be[illegible] vooralsnog ten minste als zeer vergroot aanmerk[illegible] niet geheel in twijfel kan trekken).

In berigten uit Athene van den 19den junij word[illegible]

heist gesproken tusschen de fransche en spaansche consuls, waaraan de bezetting deel genomen en zich in twee partijen verdeeld had. — De beurs was ook heden weinig handel in de fondsen, doch de koers hield zich beter staande en was zelfs iets rijzende. De notering was heden (18 julij) 5 pCt. 111,80; 3 pCt. 79,65; Nap. r. 99,85; Sp. Ardoin 19½; Rom. L. 101 vijf achtste.

DUITSCHLAND

FRANKFORT, den 17den Julij.

Z. K. H. de Russische Grootvorst Troonopvolger is den 5 dezer, in volkomen welstand, van zijne langdurige reis te St. Petersburg wedergekeerd. Omtrent de huwelijksverbintenis van dien Prins met prinses *Maria* van Hessen is nog wel niets officieels bekend gemaakt, maar men blijft daaraan nog altijd geloof hechten.

— De *Algemeine Zeitung* geeft nog het volgende schrijven uit Konstantinopel van den 27 junij, hetwelk niet onbelangrijke bijzonderheden omtrent de laatste levensdagen van sultan *Mahmud* behelst:

» De sultan is zijn einde nabij, maar is nog in het genot van zijn volle bewustzijn, en zal het, naar den aard zijner ziekte, waarschijnlijk, tot zijn laatsten ademtogt behouden. Hij weet dat zijn dood onvermijdelijk is, en ziet het gewigtig oogenblik met kalmte en mannelijke rust te gemoet.

» Toen hij gisteren eenige zijner vertrouwelingen en aanzienlijke ambtenaren bij zich ontboden had, nam hij afscheid van hen, en sprak met onwankelbaar vertrouwen van de goede bedoelingen die hij gekoesterd had; hoe het welzijn des volks het doel van alle zijne pogingen geweest was, hoe hij dikwerf mogt gedwaald hebben, maar hoe de weldenkenden aan zijne goede oogmerken steeds regt hadden laten wedervaren. Hij zeide, dat hij zich zelven niets te verwijten had, en vroeg, of degenen die hem omringd hadden, wel hetzelfde van zich konden zeggen. De laatste woorden moet hij met nadruk en op een weemoedigen toon gesproken hebben, als of daarin een veel beduidende zin opgesloten lag.

» Kort daarop deed de sultan zijnen oudsten zoon, *Abdul-Medschid*, zijnen schoonzoon *Halil*-pacha en den bekenden staatsman *Chosrew*-pacha, bij zich roepen. Nadat hij *Abdul-Medschid*, die weenende aan de legerstede zijns vaders trad, met liefderijke woorden had zoeken te troosten, voegde hij er nog velerlei vermaningen bij, waarvan de hoofdzakelijke inhoud moet geweest zijn: dat hij de verhevene bestemming, waartoe de Goddelijke Voorzienigheid hem geroepen had, geen oogenblik uit het oog moest verliezen; dat hij nog jong was, en daarom meer dan anderen den bijstand van getrouwe vrienden en raadgevers behoefde; dat van nu af niemand zich meer aan hem zou vertoonen, zoo als hij waarachtig in zijn binnenste was, dat misschien alleen *Halil* en *Chosrew*-pacha dit zouden doen; dat de zuivere waarheid zich zeldzaam onverbloemd aan zijn oog zou vertoonen, en hij het derhalve door den scherperen blik dezer mannen moest trachten te versterken, waarvan hij wenschte dat de een hem als zinnebeeld van moed en vastberadenheid, de ander als dat van beleid en voorzigtigheid mogt gelden in deze tijden van onrust en verwarring. Ten slotte vermaande hij hem het werk te voltooijen dat zijn vader begonnen had.

» De sultan scheen na dit gesprek aangedaan te zijn. Hij beval, dat allen die wegens schulden gevangen zaten, vrijgelaten en hunne schulden uit zijne bijzondere kas betaald moesten worden. Voorts schold hij aan de bewoners van Konstantinopel de nieuwe belasting kwijt die sedert kort tot reiniging van de straten der hoofdstad geheven werd, en beval ook de kosten daarvan uit de bijzondere middelen des sultans te bestrijden. Deze maatregelen schijnen te moeten strekken, om een gunstiger stemming in Konstantinopel te verwekken, want men is zeer beducht voor het behoud der rust. Van daar ook, dat de toestand des sultans zeer geheim wordt gehouden; en dat er zelfs voorbereidselen gemaakt worden, om zijn herstel feestelijk te vieren. Waarschijnlijk zal men ook het overlijden des Sultans niet bekend maken, dan nadat alle maatregelen tot behoud der rust genomen zijn. Zeker is het, dat de bevolking der hoofdstad geen begrip heeft van het gevaar, waarin de Sultan verkeert, daar zij reeds vroeger gewoon was, denzelven somtijds gedurende langen tijd niet te zien, en hij nog altijd bij elke gelegenheid dezelfde geestkracht betoont, als in zijne gezonde dagen. Zoo heeft de Sultan nog voor een paar dagen eene nota, die door het kabinet der Tuilerien aan hem gerigt was, en waarin op hoogen toon van hem verlangd werd, dat hij de rust van het Oosten niet zou storen, met verontwaardiging aan den Admiraal *Roussin* teruggezonden. Hij moet bij die gelegenheid gezegd hebben, dat de taal dier nota, die onvermijdelijk van *Napoleon* zou verdragen hebben, hem geenszins bevreemd had, dat hij sedert lang wist, dat in Frankrijk geene sympathie, niet voor Turkeije, maar alleen voor den Egyptischen rebel bestond; dat alleen Engeland, Rusland en Oostenrijk de opregte vrienden der Ottomannen waren. Dit gevoelen wordt hier ook door het publiek gedeeld.

— In een nader schrijven uit Weenen van den 11den, voorkomende in de *Augsburgsche Zeitung* van den 16den dezer, leest men het volgende: » De bezorgdheid wegens een oorlog in Syrie waren te Konstantinopel met het afsterven van den Sultan bijna geheel verdwenen, dewijl het algemeen bekend was, dat slechts zijn persoonlijke haat tegen *Mehemed*-Ali den oorlog wilde doordrijven, en alle vreemde invloed op dien sterken haat afstuitte. Na den eersten stap der nieuwe regering lijdt het naauwelijks twijfel meer, of aan den wensch der Europesche mogendheden, met opzigt tot de betrekkingen tusschen *Mehemed*-ali en de Porte, zal voortaan meer acht gegeven worden. Men kan hierdoor eene eindelijke schikking tusschen de beide partijen als onfeilbaar aannemen en zulks te meer daar een gedeelte der groote mogendheden zich reeds over de grondslagen van zulk eene schikking verstaan heeft. In vroegere berigten heb ik desaangaande reeds eenige aanduidingen gegeven, maar geloof nu bepaald te kunnen verzekeren, dat de erkenning der erfelijkheid der Egyptische heerschappij voor *Mehemed*-Ali's familie, de teruggave van Syrie aan de Porte dien grondslag zal uitmaken. Uit Londen moeten hier (te Weenen) in de laatste dagen zeer gewenschte verklaringen met betrekking tot het Oostersche vraagstuk ontvangen zijn. Onder anderen heeft het kabinet van St. James daarin bewilligd, dat Weenen het middenpunt van de onderhandelingen over het Oosten zal uitmaken. Van St. Petersburg verwacht men eene dergelijke bewilliging, en uit aanmerking van het algemeene doel, zal het kabinet der Tuilerien, ofschoon het zich in het bijzonder met warmte aan de zaak van *Mehemed*-Ali laat gelegen leggen, wel geene uitzondering maken."

In deze zelfde berigten wordt voor ongegrond verklaard, het ook te Konstantinopel verbreid gerucht, dat de Sultan reeds den 27sten of 28sten zou overleden zijn, en men zijn dood tot den 1sten Julij geheim had gehouden, om de noodige beschikkingen te kunnen nemen. Intusschen wordt erkend, dat het besluit tot staking der vijandelijkheden op den 28sten voor den bijna reeds stervenden sultan was geheim gehouden. Onwaar was ook de vorming van een regentschap, daar de meerderjarig verklaarde Sultan dit niet behoefde.

BELGIE.

BRUSSEL, den 19den Julij.

De koning en koningin zijn gisteren namiddag naar Parijs vertrokken.

— De oostenrijksche legatie-secretaris is alhier teruggekomen, en in afwachting van de komst des graven *Dietrichstein*, als oostenrijksch zaakgelastigde te Brussel geaccrediteerd.

— De baron *s'Serclaes*, tegenwoordig secretaris-generaal op het bureau van de buitenlandsche zaken, en de baron *Dieskau*, zullen Belgie bij verscheidene duitsche hoven vertegenwoordigen. De zoon van den generaal *Goethals* is tot tweeden legatie-secretaris te Weenen benoemd.

— Het kieskollegie van Maseijk en Limburg, heeft den procureur des konings te Mechelen, *de Scheijven*, tot vertegenwoordiger gekozen.

— Op den 21sten zal er in de Gudule-kerk een plegtig *te Deum* ter gelegenheid van den achtsten verjaardag van de inhuldiging des konings gezongen worden. Des avonds zullen de openbare gebouwen verlicht zijn.

— Den 7den en 9den Augustus aanstaande zullen de jaarlijksche harddraverijen in de vlakte van *Monplaisir* gehouden worden.

— Te Luik heeft men aanzienlijke bestellingen van wapenen voor turksche, pruissische en egyptische rekening gekregen.

— De minister van oorlog heeft alle personen die nog vorderingen hebben ten laste van het voormalig koningrijk der Nederlanden, wegens militaire diensten of leveringen ten behoeve van het leger, uitgenoodigd, om deze hunne vorderingen ten spoedigste met de bewijzen aan het bureau van liquidatie op het ministerie van financien in te dienen.

— Te Antwerpen waren heden genoteerd: Ardoins 18 drie achtste, zeven zestiende.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Julij.

Gisteren heeft Zijne Exc. de minister van buitenlandsche zaken, aan de beide kamers der Staten-Generaal, eene staatkundige mededeeling gedaan. Zijne Exc. ving aan met den draad der onderhandelingen over het belgische vraagstuk op te vatten van het oogenblik dat hij de laatste mededeeling aan de Kamers gedaan had. Het bleek daaruit, dat de tractaten tusschen de Nederlanden en de Mogendheden, alsmede met Belgie, den 19 April jl. te Londen zijn geteekend en later werden geratificeerd. Voorts deelde de minister aan de kamers de stukken mede, die er gewisseld zijn omtrent den door H. M. de Koningin van Groot-Brittanje uitgedrukten wensch, dat de Koning zich genegen zou betoonen om zekere landerijen, gelegen in den omtrek van het zomerverblijf te Laeken, en den Koning in bijzonder eigendom toekomende, aan de Belgische Kroon over te geven. Uit deze stukken bleek, hoofdzakelijk, dat Z. M. niet weigerachtig was, deswege in onderhandeling te treden, doch vermeende, dat de opheffing van het sequester van de goederen, aan het Huis van Oranje-Nassau toebehoorende, daarvan niet afhankelijk moest worden gemaakt, en dat in allen gevalle de ratificatien der gesloten tractaten daaraan niet konden worden verbonden. De Britsche gezant

bij het Nederlandsche hof heeft, ten slotte, eene nota aan de Nederlandsche regering gerigt, waarbij deze, onder anderen, verklaart, dat men den door Hare Britt. Majesteit uitgedrukten wensch verkeerd schijnt opgevat te hebben, en dat men dien wensch voornamelijk te kennen gegeven had, dewijl men vermeende dat het eene zaak betrof waarbij het Z. M. den Koning der Nederlanden welligt aangenamer kon zijn, regtstreeks met Hare Britt. Majesteit te onderhandelen, dan die tot een onderwerp der overwegingen van de Londensche Conferentie te doen uitmaken. Het was dan te dier oorzake geweest, dat de Britsche Regering de zaak niet aan gemelde Conferentie had onderworpen. Overigens kon uit de voorgelezen nota worden opgemaakt, dat er weldra [illegible] onderhandelingen over de bedoelde grenzen zullen worden gevoerd.

Vervolgens verklaarde Zijne Exc. dat, zoodra het berigt van de uitwisseling der traktaten was ontvangen, de Regering onmiddellijk de voorbereidende schikkingen gemaakt had, om allengs tot eene geheele uitvoering der gesloten traktaten te geraken; dat zij, te dien einde, onder anderen de onderhandelingen met de agnaten van het Huis van Nassau en met de Duitsche Bondsvergadering, over eene aan dezelve te geven schadeloosstelling voor het gedeelte van het groothertogdom Luxemburg, hetwelk aan Belgie is afgestaan, heeft aangevangen; dat, voor zooveel Nassau betreft, die onderhandelingen voortgezet zijn op den grondslag van die, welke bereids in 1834 met het Hof van Biberich waren gevoerd; dat die onderhandelingen met den besten uitslag zijn bekroond en de overeenkomst, welke dienaangaande getroffen is, reeds is geteekend en uitgewisseld; dat daarvan thans aan de Duitsche Bondsvergadering is kennis gegeven, en ook aan deze alsnu openingen gedaan zijn omtrent de schikkingen, welke met haar, betrekkelijk Luxemburg, behooren getroffen te worden.

Ten slotte zeide de Minister hoofdzakelijk: » Hieruit kan blijken, dat de Nederlandsche Regering alles heeft aangewend om tot een einde dezer lang gerekte onderhandelingen te geraken; zij vleit zich thans eerlang met de Staten-Generaal in overleg te zullen kunnen treden omtrent de wijzigingen, die in de grondwet dienen gebragt te worden. Dit is alzoo de uitkomst van eene reeks van moeijelijke onderhandelingen, die ik gelast ben ter uwer kennis te brengen. De loop der gebeurtenissen, [illegible] het niet aan Nederland stond meer in zijn belang te doen afloopen, heeft eene spanning doen ontstaan, waarvan wij alsnu hopen te verademen. Te midden der bange tijden, is de overeenstemming, die hier te Lande tusschen alle hoogere Magten bestaat, de geest van orde, die allen bezielt, de zucht tot handhaving der wet en orde, onder alle rangen en standen der maatschappij levendig gebleken. Het komt er thans op aan al datgene te regelen en te herzien, waaraan men, te midden van den drang der tijden, de hand niet heeft kunnen slaan. De geschiktste middelen zullen daartoe bij de hand worden genomen. Tot zekerheid voor de toekomst zal, naar de Minister hoopt, het heden gedane verslag kunnen strekken, hetwelk weder ten blijke zal hebben kunnen dienen, dat de pligten, die op de Regering rusten, met naauwgezetheid door haar zijn vervuld geworden."

De Tweede Kamer heeft gisteren ook eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin over het ontwerp van adres aan den Koning, betrekkelijk het voltrokken huwelijk van Z. K. H. den Erfprins van Oranje, is gehandeld; en [illegible] is aangenomen en aan de Eerste Kamer verzonden.

Naar men verzekert, zal de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal in het begin der aanstaande week worden gesloten.

— Bij Zijne Majesteits besluit van den 15den Julij 1839, no. 9, is de kolonel *d'Effinger Wildegg*, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Z. M. heeft het Departement van Marine gemagtigd, om de zich thans in de Westindien bevindende brikken *de Valk* en *de Windhond*, respectivelijk gekommandeerd wordende door den kapitein ter zee *J. C. van Lennep Coster* Jr. en den kapitein luitenant ter zee *J. F. Kist*, de terugreis naar Nederland te doen aannemen.

— Zr. M. transportschip *de Merwede*, hetwelk in deze maand zal uitzeilen naar de Westindien, ter overbrenging van vivres voor Z. M. zeemagt aldaar gestationeerd, zal tevens derwaarts overbrengen den tijdelijken onder-constructeur der marine *P. F. Jansen*, door de [illegible] hout voor onze marine geschikt, uit aldaar [illegible], ten einde daarmede naar Nederland [illegible].

— Het gemeentebestuur van Papendrecht en Matena is gemagtigd, tot verhooging der aldaar bestaande plaatselijke belastingen op het gemaal, en tot invoering eener belasting op het gedisteleerd en op de honden.

— Te 's Hage bestaat het plan, naar men verneemt, om binnen de residentie te vestigen een etnographisch museum, hetwelk in verband zou staan met eene plaatsing in een geschikt locaal, door het Gouvernement aan te wijzen, van het aanwezig koninklijk kabinet van schilderijen.

— Te 's Hage is aangekomen jonkh. *von Scherff*, nederlandsch zaakgelastigde te Frankfort.

Ook is te 's Hage aangekomen *Lucien Bonaparte*, prins van Canino, die aan het hôtel *de Bellevue* is afgestapt.

— Den 17den dezer is de generaal *Verkouteren* van Maastricht te Venloo aangekomen, om alles wat tot het wapen der artillerie betrekking heeft, gebouwen, magazijnen, enz., op te nemen, en daarvan aan het gouvernement verslag te doen.

Dezer dagen is aan de commissien van landbouw, de prov. commissien van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, de plaatselijke besturen, alsmede aan de rijks-veeartsen, mededeeling gedaan van eene missive van den directeur over 's Rijks veeartsenij-school te Utrecht, gerigt aan den administrateur voor de nationale nijverheid, bevattende eenige beschouwingen, om hoe langer hoe meer tot de kennis van den oorsprong en de beste behandelingswijze van de ziekte onder het rundvee te geraken. Deze missive is van den volgenden inhoud:

» Ten aanzien der heerschende longziekte bestaat steeds onzekerheid, of derzelver voortdurend bestaan en uitbreiding *alleen* aan hare besmettende eigenschap moet worden toegeschreven, dan of zij zich ook in ons land, uit andere, hetzij weêrregelkundige of atmospherische invloeden, als *uit zich zelve* ontwikkelt. Gelijk dit punt van het begin van het ontstaan der ziekte in Gelderland, in 1833, niet tot helderheid is gebragt, noch of de longziekte als eene, uit Duitschland ingesleepte ziekte te houden zij, en zich later enkel door de overbrenging van de eene plaats naar de andere bij ons heeft onderhouden, zoo is het tot nog toe, mijns oordeels, niet stellig uitgemaakt, of zij niet somwijlen hier en daar als eene oorspronkelijke ziekte, geboren wordt, die alsdan een secondair besmettelijken aard verkrijgt. Zeker is het, dat men in de meeste gevallen de overdraging door besmetting van de eene hoeve of plaats naar de andere als op den voet kan volgen; doch de ziekte breekt uit op hoeven, die afgelegen zijn, en alwaar men geene primitive besmettings-oorzaak schijnt te kunnen aannemen; waaruit men zou moeten afleiden, dat zij somwijlen de oorspronkelijke ziekte uit de andere bedoelde oorzaken, welke die dan ook zijn mogen, haar eerste ontstaan ontleent. Het is waar, de wijzen, waarop smetstoffen kunnen worden overgebragt, zijn zoo menigvuldig en verborgen, dat men veeltijds niet in staat is den weg na te gaan, langs welken zij binnen sluipen, en het is uit dien hoofde zeer mogelijk, dat in zoodanige gevallen, alwaar men het ontstaan der ziekte uit zich-zelve schijnt te moeten aannemen, dezelve toch door eene heimelijk aangebragte besmetting kan zijn te weeg gebragt. Intusschen bestaan er gevallen, dat de ziekte is uitgebroken bij landlieden, die volstrekt geen vreemd vee hadden aangekocht, en verklaren met geen besmet vee of besmette stallen in aanraking te zijn geweest, en op een verwijderden afstand wonen van zoodanige hoeven, alwaar de longziekte heerschte; zoodat niet anders dan bij veronderstelling hier primitive besmetting als eerste oorzaak kan worden aangenomen. — Daar het nu niet alleen voor de maatschappelijke kennis der longziekte, maar ook ten aanzien der maatregelen, welke verder opzigtelijk dezelve zullen kunnen of dienen te worden genomen, van het grootste gewigt moet worden geacht, dat hieromtrent, zoo veel [illegible] volkomene zekerheid worde verkregen, ben ik zoo vrij, aan U Hoog Edel Gestr. in overweging te geven, of het niet doelmatig zou zijn, dat de gemeente-besturen zoo wel als de vee-artsen, in de streken, alwaar de longziekte heerscht, op dit punt oplettend worden gemaakt, met uitnoodiging, dat zij hunne bevinding en gedachten hieromtrent mededeelen, en daarop steeds nog meer hunne aandacht vestigen, dan tot dus ver algemeen geschied is, als zijnde zulks het eenige middel, om te dezen tot eene gewenschte zekerheid te geraken.

Het is mij ook steeds duister gebleven, of de longziekte in 1836 uit Gelderland naar Zuid-Holland, door vervoer van vee, is overgebragt, en op welke plaats dezelve, in de laatste provincie, het eerst zich heeft geopenbaard. Ik meen, voor een paar jaren, bij mijn verblijf te 's Hage, te hebben vernomen, dat zij zich het eerst te Monster, of Maasland, of Maassluis zou hebben geopenbaard, alwaar dezelve door één of meerdere beesten, uit Gelderland afkomstig, zou zijn aangebragt. Het zou belangrijk zijn, indien hieromtrent nog eene bepaalde nasporing kon worden in het werk gesteld, hetzij bij de gemeente-besturen dier plaatsen, hetzij bij de commissie van landbouw in Zuid-Holland. Welligt bestaan er bij deze commissie meerdere ondervindingen, welke over de onderhavige zaak licht kunnen verspreiden.

Ik herhaal het, de zekerheid omtrent dit punt, indien dezelve kan worden verkregen, moet als van het grootste belang worden beschouwd met betrekking tot de maatregelen, welke voortaan tegen de zich meer en meer uitbreidende longziekte, noodzakelijk mogten worden geacht, vooral opzigtelijk het doodslaan, en het is uit dien hoofde, dat ik mij vlei, dat U Hoog Edel Gestr. het mij niet ten kwade zal duiden, de bovenstaande opmerking in het belang der zaak, aan deszelfs welmeening te onderwerpen."

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De geheime hofraad E. MUNCH, te *Stuttgart*, ontving dezer dagen van Z. M. den koning van *Pruissen* een eigenhandig schrijven, waarin de koning den genoemden geleerde zijne bijzondere tevredenheid te kennen gaf, wegens diens bemoeijing voor de uiteenzetting van den kerkelijken toestand van vroegeren tijd tot verbreiding van naauwkeurige insigten omtrent de tegenwoordige aangelegenheden, in het bijzonder door deszelfs geschrift over PAOLO SARPI en den twist der republiek *Venetië* met het hof van *Rome*. — De hofraad LANGENBECK heeft van Z. M. den koning van *Hanover*, een gouden snuifdoos met begeleidenden brief ontvangen voor zijn werk: *Icones anatomicae*. — De duitsche dagbladen behelzen eene uitnoodiging aan de philologen en onderwijzers van *Duitschland*, voor derzelver jaarlijksche bijeenkomst, welke dit jaar op den 30sten September en volgende dagen te *Mannheim* bepaald is. — Door den koninklijk pruissischen raad in het hof van Appel E. VON SCHILLER, wordt, namens de familie SCHILLER, de uitgave aangekondigd van *Supplementen op de nagelatene werken van Schiller*. Deze verzameling zal uit drie afdeelingen bestaan, waarvan de eerste bevatten zal vele gedichten, opstellen, varianten enz., die aan de tot heden verschenen nagelaten werken ontbreken, en schoon op zich-zelve welligt eene mindere waarde hebbende, tot bijdragen van des dichters lot en omstandigheden, of als hulpmiddelen tot het regt verstand zijner schriften kunnen strekken, waartoe nog bovendien van veel nut zal zijn, eene in deze afdeeling tevens vervatte, zeer naauwkeurige opgave van al de geschriften van SCHILLER, naar tijdorde opgemaakt. De tweede afdeeling dezer *supplementen* zal eene bloemlezing behelzen van de belangrijkste brieven van SCHILLER, welke men in dier voege gekozen en gerangschikt heeft, dat zij als 't ware eene biographie en karakterschildering van SCHILLER over zich-zelven uitmaken. De derde afdeeling zal, in een uittreksel van hetgeen ten aanzien van SCHILLER in 't licht gegeven werd, eene beoordeeling behelzen van zijne tijdgenooten over zijn karakter en waarde als mensch, over zijne verdiensten als dichter, geschiedschrijver en wijsgeer. De uitgave dezer *Supplementen* is door des dichters familie aan de uitgevers zijner werken, het boekhandelhuis van COTTA te *Stuttgart*, opgedragen. Het geheel zal in vier of vijf deelen uitgegeven worden. — Veel opgang heeft dezer dagen op den schouwburg te *Frankfort* gemaakt een nieuw treurspel, *Richard Savage* geheeten, waarvan de geschiedenis van den bekenden engelschen dichter van dien naam, wiens leven door JOHNSON beschreven werd, de stof geleverd heeft, en welke geschiedenis men zegt door GUTZKOW, voor het tooneel bearbeid te zijn. Het stuk wordt thans ter opvoering op de voornaamste schouwburgen van *Duitschland* bestudeerd.

Heden verloste voorspoedig van een welgeschapen ZOON, M. C. W. RÜCKERT, geliefde Echtgenoote van

's PRINCENHAGE, den 19. Julij 1839.

K. H. BODE, *Notaris*.

Bij J. DE LINT, Apothekar enz. te *Breda*, wordt gevraagd een LEERLING op zeer voordeelige conditiën. Ook is bij hem verkrijgbaar ROOD en WIT BESSENSAP. Brieven *franco*.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

EERSTE RESSORT. PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AGENTSCHAP *BREDA*.

VERPACHTING VAN TIENDEN.

De AGENT van het Domein te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van den Notaris Mr. F. N. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, op de na te noemen plaatsen, dagen en uren, in het openbaar aan de genoeg biedenden Verpachten, de TIENDEN, gelegen in deszelfs Ressort, als:

Op *Maandag* den 22. Julij 1839, des voormiddags precies ten *tien* ure, ten Huize en Herberge van N. VAN BEKHOVEN, te *Zundert*.

De TIENDEN der Gemeenten *ZUNDERT* en *RIJSBERGEN*.

Op *Woensdag* den 24. Julij 1839, des voormiddags ten *negen* ure precies, ten Gemeentenhuize te *Alphen*.

De TIENDEN der Gemeenten *ALPHEN* en *RIEL*.

Op denzelfden dag, des middags ten *twaalf* ure, ten Huize en Herberge van J. B. VAN DEN KERKHOF, in den *Engel*, te *Baarle-Nassau*.

De TIENDEN der Gemeenten *BAARLE-NASSAU* en *CASTELRÉE*.

Op *Donderdag* den 25. Julij 1839, des namiddags ten *twee* ure, ten Gemeentenhuize te *Gilze*.

De TIENDEN der Gemeenten *CHAAM*, *GILZE* en *REIJEN*.

Op *Maandag* den 29. Julij 1839, des voormiddags ten *negen* ure, ten Huize en Herberge van P. DIELEMANS, in den *Bloemkool* te *'s Princenhage*.

De TIENDEN der Gemeenten *GINNEKEN* en *BAVEL*, *'s PRINCENHAGE* en *TETERINGEN*.

De Conditiën der Verpachting zijn te lezen ten Kantore van den Agent, alwaar ook nadere informatiën te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

J. VAN GINNEKEN Notaris te *Teteringen*, als daartoe regterlijk benoemd, zal voor zijne principalen op Donderdag den 8ste Augustus 1839, Provisioneel en Veertien dagen daarna, zijnde Donderdag den 22ste dierzelfde maand Definitief, beide dagen des namiddags ten *vijf ure*, ten huize van GERRIT SPIERING in *de Zwaan* bij de barrière te *TETERINGEN*, publiek *Veilen en Verkoopen*:

1e. KOOP. Het Logement en Herberg genaamd DE ZWAAN, bestaande in eene sedert weinige jaren geheel nieuw gebouwde en wel ingerigte HUIZINGE, met Stalling, Kar- en Turfkooi, Schuur en Erf, met twee Moestuinen en Dries, staande en gelegen in *Westzuiden en Kerkeinde* aan den straatweg op OOSTERHOUT bij de barrière te TETERINGEN; kadastraal bekend onder sectie B, No. 436, 455 en 456 en sectie C, No. 160, te zamen groot 66 roeden en 90 ellen.

In gebruik aan te vaarden met den 1 Junij 1840.

2e KOOP. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, in de eerste Klamp van de *Gouw*, Kadastraal bekend onder Sectie B., No. 474, groot 1 Bunder, 23 Roeden en 50 Ellen.

3e KOOP. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor in *Westzuiden*, Kadastraal bekend onder Sectie C., No. 171, groot 1 Bunder, 17 Roeden en 70 Ellen.

4e KOOP. Een perceel HOOILAND, gelegen als voor in de *Krogten*, Kadastraal bekend onder Sectie E. No. 200, groot 1 Bunder, 04 Roeden en 40 Ellen.

In gebruik aan te vaarden met den 11. November 1839.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

M. LOYENS, M. VAN RIJKEVORSEL, SCHRIEK & COMP., Ondernemers der geconcessioneerde *POSTWAGEN-DIENST* tusschen BREDA en MOERDIJK, hebben de eer bij deze aan het Publiek te berigten, dat *dagelijks* na de aankomst des namiddags ten *een* ure, in verbindende plaats van hunnen in verband met de *STOOMBOOT* van ROTTERDAM op MOERDIJK, rijdende *WAGEN*, van welke het Kantoor is gevestigd in het Logement de *Zwaan* op de Boschstraat te *Breda*, aldaar de gelegenheid bestaat de reis naar BELGIE voort te zetten en de Heeren Reizigers daarbij tot civiele prijs, van zeer gemakkelijke Rijtuigen bediend worden.

ALGEMEENE POSTWAGEN-ONDERNEMING.

VAN GEND & LOOS,
te AMSTERDAM.

De Ondernemers hebben de eer te berigten, dat zij met 15. Julij 1839, hun TWEEDE DIENST tusschen *BREDA* en *ANTWERPEN* zullen herstellen, door middel van welke, des ochtends 4½ ure met hunne DILIGENCE van *Amsterdam* vertrekkende, en over *Utrecht*, *Gorinchem* en *Breda* rijdende, men denzelfden avond te *Antwerpen* zal aankomen.

Het uur van afrijden hunner dienst op 1e. dezer gecommenceerd, en over *Haarlem*, *'s Hage*, *Delft*, *Rotterdam*, *Dordt* en *Breda* naar *Antwerpen*, blijft bepaald van *Amsterdam*, des avonds 8¼ ure.

STOOM-JAGT
VARENDE TUSSCHEN
MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
JULIJ 1839.

Van Middelburg.			Van Rotterdam.		
Dingsdag 23,	's morg.	8½ uur.	Woensdag 24,	's morg.	5 uur.
Vrijdag 26,	»	11 »	Zaturdag 27,	»	4½ »
Zondag 28,	»	4½ »	Maandag 29,	»	8 »

Bij VAN GULICK en HERMANS, Drukkers en Boekhandelaars te *Breda*, is van de Pers gekomen:

LOGARITHMEN TAFELEN, tot in vijf Decimalen uitgegeven onder opzigt van den Heer H. STROOTMAN, Leeraar in de Wiskunde aan de Koninkl. Milit. Akademie te *Breda*. Prijs ingenaaid . . . f 1,60.

In Carton met Engelsch Linnen . . . » 1,20.

De Uitgevers hebben zich ten doel gesteld, door dit werkje de in ons land gebruikt wordende *Tables de Logarithmes par la Lande* te doen vervangen, zonder het met dezelfde netheid en naauwkeurigheid uitgevoerd, en voor denzelfden prijs verkrijgbaar gesteld, als dit laatste.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.